

Onderwerp: **Procesverbetering betrokkenheid raad anterieure overeenkomsten (2022-093936)**

Datum: 11 oktober 2022
Portefeuillehouder: Hans Prins
Team: Projecten
Steller: S. de Groot (+31 203144669)

Wat is de voorgeschiedenis en de concrete aanleiding van de informatie?

Afgelopen dinsdag 13 september j.l. heeft een informatieve besloten raadsavond plaatsgevonden, waarbij het team Projecten van de gemeente Diemen uw raad heeft geïnformeerd over de stand van zaken van de verschillende ruimtelijke projecten. Ook is uitleg gegeven over het fenomeen 'anterieure overeenkomst'.

Met name dit laatste onderdeel en de daarmee samenhangende verdeling van bevoegdheden tussen uw raad en het college is daarbij aan de orde gekomen en heeft tot een verdiepend gesprek geleid. Bij uw raad bestaat de behoefte om tijdig geïnformeerd te worden bij afspraken die anterieur worden vastgelegd tussen college en initiatiefnemer, voor zover dit een afwijking betreft van eerder door de raad vastgestelde ruimtelijke kaders, verordeningen of beleidsnota's. U wil daarmee voorkomen dat afwijkingen voldongen feiten worden, zonder dat daar het politieke debat over heeft plaats kunnen vinden, indien die behoefte tot dat debat bestaat.

Op voorhand wil het college aangegeven dat het sluiten van anterieure overeenkomsten tussen het college en initiatiefnemer, nimmer kan leiden tot voor de raad voldongen feiten in de uitoefening van haar ruimtelijke bevoegdheden. Het college gaat met de initiatiefnemer in een vroeg stadium van planvorming een inspanningsverplichting aan, maar maakt tevens de afspraak dat de uitkomst van deze inspanning ongewis is en niet tot schadeplicht leidt, aangezien de raad het laatste woord heeft bij de vaststelling van ruimtelijke kaders en beleid, zoals de vaststelling van het bestemmingsplan.

Desalniettemin heeft de portefeuillehouder Grondzaken tijdens de avond toegezegd met een voorstel te komen om uw betrokkenheid bij afwijkingen te verbeteren. Door middel van deze Informatiebrief wil het college daar invulling aan geven. Voor diegene die niet in de gelegenheid zijn geweest de raadsavond bij te wonen, onderstaand eerst wat meer achtergrond informatie.

Achtergrond

Als er sprake is van een kostenverhaalplichtig bouwplan, dan is de gemeente wettelijk verplicht om de kosten te verhalen op de initiatiefnemer. Dit leggen we in de gemeente Diemen bij voorkeur vast door middel van een *privaatrechtelijke* anterieure overeenkomst met de initiatiefnemer (met als stok achter de deur de *publiekrechtelijke* mogelijkheid om het kostenverhaal eenzijdig op te leggen door vaststelling van een exploitatieplan). Deze voorkeur is vastgelegd in de Nota Grondbeleid. Door het duale stelsel zijn burgemeester en wethouders bevoegd tot het sluiten van alle overeenkomsten, waaronder de anterieure overeenkomst.

Huidige handelswijze

In de huidige situatie is het in Diemen goed gebruik om de raad, ondanks dat het ondertekenen van overeenkomsten niet haar bevoegdheid is, wel de mogelijkheid te geven om wensen en bedenkingen in te dienen bij anterieure overeenkomsten, conform Gemeentewet. Conform artikel 169 lid 4 Gemeentewet is het college eraan gehouden om de raad vooraf inlichtingen te geven over de uitoefening van haar bevoegdheden, zoals het sluiten van overeenkomsten, indien de raad daarom verzoekt of indien de uitoefening ingrijpende gevolgen (bijvoorbeeld financiële) kan hebben voor de gemeente. We zijn gewend dit te doen bij alle anterieure overeenkomsten, ook bij relatief kleine

plannen, als het sluiten van de overeenkomst niet leidt tot ingrijpende gevolgen, waar dus het informeren van de raad eigenlijk niet nodig is.

In de huidige werkwijze worden alle anterieure overeenkomsten, voorafgaande aan ondertekening, dan ook ter consultatie aan de raad gezonden en krijgt de raad twee weken de tijd om desgewenst hierop te reageren. De ervaring leert dat afgelopen jaren van deze mogelijkheid in een enkel geval gebruik is gemaakt.

Verbetering handelswijze

Wij stellen de volgende verbeteringen in deze handelswijze voor, welke we per direct zullen laten ingaan:

1. Wij zullen voortaan alle¹ anterieure overeenkomsten gepaard laten gaan van een *Informatie van het College*, waarin kort en bondig eventuele afwijkingen – van eerder door de raad vastgestelde ruimtelijke kaders en/of verordeningen en/of beleidsnota's – worden toegelicht, voorzien van een duidelijke motivering waarom het college het nodig acht af te wijken. Ook als er geen afwijkingen zijn, zullen we dit benoemen.
2. We zullen de termijn van consultatie aan de raad van 2 weken op rekken naar 3 weken. Dit geeft de raad meer gelegenheid om desgewenst binnen de fractie en / of binnen de raad de overeenkomst te bespreken.
3. De raad krijgt, net als conform de huidige handelswijze, binnen deze termijn van 3 weken de gelegenheid om telefonisch of schriftelijk contact op te nemen met de betrokken ambtenaren voor eventuele verdiepende inhoudelijke vragen, om meer begrip te vergaren indien zaken onverhoopt nog onduidelijk zijn. En de raad krijgt de tijd om binnen deze termijn van 3 weken de verantwoordelijke wethouder te bevragen indien de vragen meer politiek van aard zijn.

NB. Bovenstaande handelingen c.q. informatieverstrekingen vinden in beslotenheid plaats, aangezien anterieure overeenkomsten onder geheimhouding aan de raad worden toegezonden.

Het college vertrouwt erop dat bovenstaande verbeteringen recht doen aan uw behoefte. Deze verbeterde handelingswijze zal ook worden verwerkt in de eerstvolgende actualisatie van de Nota Grondbeleid.

Onder de Omgevingswet

Het college wil u erop wijzen dat na ingang van de Omgevingswet een aantal besluiten in werking treden, die er toe leiden dat uw raad niet wordt geconsulteerd over een aantal typen anterieure overeenkomsten. Dit ter volledigheid en dit dus in afwijking op bovenstaande handelswijze. Uw raad heeft hierover op 27 januari 2022 een besluit genomen (raadsvoordracht: Raadsbesluiten Omgevingswet).

U heeft besloten om in een aantal gevallen bij anterieure overeenkomsten uw raad niet meer vooraf te consulteren om eventuele wensen of bedenkingen mee te geven. Maar verantwoording hierover achteraf af te leggen door hierover te rapporteren in de jaarlijkse actualisatie bij het Meerjarenperspectief Grondzaken. Het gaat om:

- a) Anterieure overeenkomsten die worden overeengekomen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten die niet op de lijst voorkomen van gevallen die voor advies en instemming aan de raad voorgelegd worden.
- b) Anterieure overeenkomsten met een beperkt financieel belang (overeengekomen bedragen kleiner of gelijk aan € 100.000).

Hier is immers sprake van ruimtelijke ontwikkelingen die een geringe impact hebben, waardoor raadsconsultatie achterwege blijft. Voor nadere toelichting verwijst het college u naar de motivatie in desbetreffende raadsvoordracht.

Ligt aan de informatie een collegebesluit ten grondslag?

Ja, datum: 11 oktober 2022

Samenvatting

Afgelopen dinsdag 13 september j.l. heeft een informatieve besloten raadsavond plaatsgevonden, waarbij de raad is geïnformeerd over de stand van zaken van de verschillende ruimtelijke projecten en waarbij uitleg is gegeven over het fenomeen 'anterieure overeenkomst'. Bij de raad bestaat de

¹ Uitzondering hierop zijn de type anterieure overeenkomsten genoemd onder kopje Onder de Omgevingswet, aangezien deze na de ingangsdatum van de Omgevingswet niet meer vooraf aan de raad ter consultatie worden aangeboden.

behoefte om tijdig geïnformeerd te worden bij afspraken die anterieur worden vastgelegd tussen college en initiatiefnemer, voor zover dit een afwijking van eerder vastgesteld beleid betreft. De portefeuillehouder Grondzaken heeft tijdens de avond toegezegd met een voorstel te komen om de betrokkenheid van de raad in deze te verbeteren. Door middel van bijgevoegde *Informatie van het college* wil de portefeuillehouder aan deze toezegging tegemoet komen.

Ter inzage in iBabs

- N.v.t.

- EINDE -